

**UCHWAŁA NR VII/45/2011
RADY GMINY TARNAWATKA**

z dnia 20 czerwca 2011 r.

w sprawie: przyjęcia i realizacji Gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2011–2015.

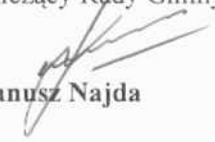
Na podstawie art. 18 ust.2 pkt. 15 , art. 40 ust.1, art. 41 ust. 1, i art. 42 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.), art 70 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362 z późn. zm.), art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.) uchwala się co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji „Gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2011–2015”, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Tarnawatka.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Janusz Najda

GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE W GMINIE TARNAWATKA NA LATA 2011-2015.

WSTĘP

W celu efektywnego przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenia jej negatywnych następstw w życiu społecznym tworzy się *Gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w gminie Tarnawatka na lata 2011-2015* zwany dalej Programem. Program przeznaczony jest dla mieszkańców gminy, a zwłaszcza osób i rodzin dotkniętych problemem przemocy w rodzinie oraz przedstawicieli instytucji i służb pracujących z osobami doświadczającymi przemocy.

Przemoc domowa może być zarówno skutkiem, jak i dysfunkcją w rodzinie. Należy ona do kategorii zachowań negatywnych o dużej szkodliwości społecznej. Według definicji zawartej w art. 2 pkt 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, przemoc to: „*Jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członka(ów) rodziny ((należy przez to rozumieć osobę najbliższą w rozumieniu art. 115 § 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. -Kodeks karny) a także innych osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących, w szczególności narażając te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszając ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodując szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołując cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą*”

Przemoc w rodzinie charakteryzuje to, że:

- jest intencjonalna – przemoc jest zamierzonym działaniem człowieka i ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie ofiary,
- siły są nierównomierne – w relacji jedna ze stron ma przewagę nad drugą. Sprawca jest silniejszy a ofiara słabsza.
- narusza prawa i dobra osobiste – sprawca wykorzystuje przewagę siły, narusza podstawowe prawa ofiary (np. prawo do nietykalności fizycznej, godności, szacunku itd.)
- powoduje cierpienie i ból – sprawca naraża zdrowie i życie ofiary na poważne szkody.

Doświadczenie bólu i cierpienia sprawia, że ofiara ma mniejszą zdolność do samoobrony

Można wyodrębnić różne rodzaje przemocy:

1.przemoc fizyczna – bicie, znęcanie się, głodzenie, zamykanie, kopanie, policzkowanie, szarpanie, duszenie, ciągnięcie za włosy, rzucanie przedmiotami, ale także używanie niebezpiecznych narzędzi lub grożenie ich użyciem, zadawanie bólu;

2.przemoc psychiczna – sprawowanie przez sprawcę przemocy psychicznej kontroli nad ofiarą, np. straszenie zabójstwem, użyciem przemocy, zabranie dzieci, niszczenie lub groźenie zniszczeniem rzeczy, upokarzanie, używanie wulgarnych słów, mówienie osobie najbliższej, że jest do niczego, że jest brzydka, głupia, chora psychicznie, że nikt jej nie zechce, że bez sprawcy sobie nie poradzi, straszenie samobójstwem lub szantaż emocjonalny;

3.przemoc seksualna – zmuszanie do odbywania stosunku lub poddania się innym czynnościom seksualnym, a także wymuszanie współżycia w nieakceptowanej formie. Przemoc seksualna jest często przez ofiary molestowania ukrywana, co w znacznym stopniu utrudnia udzielenie im pomocy.

4.Przemoc finansowa (ekonomiczna) – np. utrzymywanie osoby najbliższej w całkowitej zależności finansowej, zakazywanie jej pracy zawodowej, nie dawanie wystarczającej ilości pieniędzy na prowadzenie domu;

5.przemoc polegająca na osaczaniu – np. ciągłe chodzenie za kimś, nagabywanie, dzwonienie do niego lub wysyłanie SMS w celu wyrządzenia mu krzywdy lub zastraszenia;

6.przemoc w wymiarze społecznym – zakazywanie osobie kontaktów z rodziną, przyjaciółmi, zabranianie jej wychodzenia z domu, upokarzanie jej w miejscach publicznych.

Ofiarami przemocy są najczęściej kobiety oraz dzieci. Natomiast sprawcami są głównie mężczyźni będący często pod wpływem alkoholu. Niektóre badania wskazują, że 40 % partnerów znęcających się nad rodziną to osoby uzależnione od alkoholu. Prawdopodobieństwo wystąpienia aktów przemocy w rodzinach gdzie nadużywa się alkoholu jest ponad dwukrotnie większe niż w pozostałych.

Stosowanie przemocy prowadzi do niskiej samooceny, poczucia bezsilności i bezradności, ciągłego niepokoju, depresji, chorób związanych ze stresem. Szczególnie dramatyczne konsekwencje przemocy zauważa się u dzieci. Powoduje ona bowiem w ich psychice nieodwracalne skutki, które mogą dać znać o sobie dopiero w życiu dorosłym.

Prawo ściga sprawców przestępstw przeciwko osobom bliskim za:

art. 207 § 1 k.k. -znęcanie się fizyczne lub psychiczne nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny – podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do 5 lat (ścigane z urzędu)*,

art. 191 § 1 k.k. -kto stosuje przemoc wobec osoby lub groźbę bezprawną w celu zmuszenia innej osoby do określonego działania, zaniechania lub znoszenia – podlega karze pozbawienia wolności do lat 3 (ścigane z urzędu)*,

art. 197 § 1 k.k. -kto przemocą, groźbą bezprawną lub podstępem doprowadza inną osobę do obcowania płciowego, podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10 (ściganie następuje na wniosek pokrzywdzonego)**,

art. 209 § 1 k.k. kto uporczywie uchyla się od wykonywania ciążącego na nim z mocy ustawy lub orzeczenia sądowego obowiązku opieki przez nie łożenie na utrzymanie osoby najbliższej lub innej osoby i przez to naraża ją na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych – podlega karze pozbawienia wolności do lat 2 (ściganie następuje na wniosek pokrzywdzonego)**.

•ściganie z urzędu polega na tym, że prokurator i policja prowadzą postępowanie niezależnie od woli i zgody osoby pokrzywdzonej. Wycofanie skargi lub odmowa zeznań nie jest podstawą do umorzenia postępowania, jeśli istnieje uzasadnione przypuszczenie, że popełniono przestępstwo,

***ściganie na wniosek polega na tym, że bez wniosku osoby pokrzywdzonej postępowanie w danej sprawie nie może być wszczęte.*

Prowadzenie działań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie należy do zadań własnych gminy i będzie polegało głównie na:

- zmniejszeniu skali zjawiska przemocy w rodzinie,
- podejmowaniu skutecznych działań zmierzających w kierunku edukacji społeczeństwa dostarczającej wiedzy o zjawisku przemocy i sposobach radzenia sobie z tym problemem,
- profesjonalnej pomocy interwencyjnej i terapeutycznej zarówno ofiarom jak i sprawcom (porady psychologa, prawnika) ze szczególnym uwzględnieniem krzywdzonych dzieci,
- współpracy z Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej w Tomaszowie Lubelskim,
- współpracy z placówkami opiekuńczo – wychowawczymi,
- powołaniu zespołu interdyscyplinarnego do realizacji zadań wynikających z Programu.

Program będzie oparty na zasadzie:

- wzajemnej współpracy i współdziałaniu władzy publicznej, instytucji, organizacji, środowisk i osób fizycznych uprawnionych lub zobowiązanych do inicjowania i realizacji zadań związanych pośrednio lub bezpośrednio z przeciwdziałaniem występowania przemocy i jej negatywnych następstw,
- szczególnej ochrony dzieci, z zachowaniem ich prawa do wychowywania się w „zdrowej” rodzinie, poprzez udzielanie rodzinie szczególnego wsparcia w dążeniu do poprawy jej funkcjonowania.

Gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie skierowany jest przede wszystkim do:

- ofiar przemocy w rodzinie, w tym :dzieci, współmałżonków partnerów w związkach nieformalnych, osób starszych, niepełnosprawnych,
- sprawców przemocy w rodzinie,
- świadków przemocy.

I. Podstawa prawna Programu:

- 1.Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- 2.Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180 z 2005 r. poz. 1493 z późn. zm.),
- 3.Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. Nr 9, poz. 59 z późn. zm.),
- 4.Kodeks karny (Dz. U. z 1997 r. Nr 88, poz. 553, Nr 128, poz. 840 z późn. zm.),
- 5.Kodeks postępowania karnego (Dz.U, Nr 89 z 1997 r. poz. 555 z późn. zm.),
- 6.Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. Nr 147 poz. 1231 z 2002 r z późn. zm.),
- 7.Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. Nr 64, poz. 593 z 2004 r. z późn. zm.),
- 8.Gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych gminy Tarnawatka na lata 2005-2015.

II. Cel główny Programu

Minimalizacja zjawiska przemocy w rodzinie w Gminie Tarnawatka, zwiększenie skuteczności działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz stworzenie sprawnego systemu pomocy ofiarom oraz sprawcom przemocy.

III. Cele szczegółowe Programu

- 1.Powołanie przez Wójta Gminy Tarnawatka Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.
- 2.Podejmowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy:
 - podnoszenie świadomości społecznej i poszerzanie wiedzy dotyczącej zjawiska przemocy wśród dzieci, młodzieży i dorosłych,
 - zmiana postaw, przekonań i zachowań mieszkańców gminy wobec zjawiska przemocy,
 - promowanie wartości rodziny i wychowania bez przemocy.
- 3.Wsparcie i profesjonalna pomoc doradcza, terapeutyczna, socjalna dzieciom i rodzinom dotkniętym przemocą.
- 4.Zwiększenie dostępności pomocy i skuteczności działań interwencyjnych dotyczących zjawiska przemocy.
- 5.Ograniczenie występowania zachowań agresywnych wśród uczniów.
- 6.Współpraca z Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej w Tomaszowie Lubelskim i Specjalistycznym Ośrodkiem Wsparcia w Tyszowcach.

IV. Zadania Programu

Lp.	Zadanie	Opis zadania	Realizator
-----	---------	--------------	------------

1	Prowadzenie przez Zespół Interdyscyplinarny zintegrowanych i skoordynowanych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	-Diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie, -Podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie, mających na celu zapobieganie zjawisku, -Inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie, -Opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach -Rozpowszechnianie informacji o instytucjach oraz możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym, -Inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie -Monitorowanie sytuacji rodzin, w których istnieje zagrożenie wystąpienia przemocy oraz rodzin, w których dochodzi do przemocy -Dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań.	GOPS, Zespół interdyscyplinarne
2	Udzielanie pomocy i wsparcia osobom doznającym przemocy	-Objęcie osób i rodzin doznających przemocy poradnictwem psychologicznym, pedagogicznym, prawnym, medycznym, socjalnym i popularyzacja tych form pomocy, -Wypracowanie procedur postępowania podczas interwencji kryzysowej wobec osoby doznającej przemocy, -Współpraca z instytucjami prowadzącymi domy samotnej matki i ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy -Kierowanie na grupy wsparcia ofiar przemocy, -Praca socjalna z osobami doznającymi przemocy.	Zespół interdyscyplinarne, GOPS, Placówki służby zdrowia, Poradnia psychologiczna-pedagogiczna,
3	Ochrona przed dalszym	-Powszechne stosowanie istniejących	Sąd,

	krzywdzeniem przez sprawcę	rozwiązań prawnych mających na celu odseparowanie sprawcy przemocy od ofiary (zakaz kontaktowania się z osobą pokrzywdzoną, tymczasowe aresztowanie, nakaz opuszczenia mieszkania, odwiezienie do izby wytrzeźwień, orzeczenie eksmisji). -Stosowanie procedury „Niebieska Karta” w lecznictwie odwykowym.	Prokuratura, Policja, Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
4	Podniesienie poziomu wiedzy i umiejętności osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie	-Systematyczne szkolenia wszystkich przedstawicieli służb podejmujących działania na rzecz rodzin uwikłanych w przemoc, w tym szkolenia z zakresu diagnozowania przemocy, realizacji procedury „Niebieska Karta” i prowadzenie interwencji kryzysowej.	Wszyscy członkowie Zespołu interdyscyplinarnego
5	Promowanie zachowań nieagresywnych i społecznie pożądanых	-Popularyzacja działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w placówkach służby zdrowia i oświatowych, -Upowszechnianie informacji o placówkach i instytucjach świadczących pomoc w sytuacji przemocy w rodzinie, -Współpraca z Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej w zakresie kierowania sprawców przemocy do programów korekcyjno-edukacyjnych, -Opracowanie i realizacja zajęć psychoedukacyjnych uczących umiejętności społecznych, -Organizowanie alternatywnych (aktywnych) form spędzania czasu wolnego	Placówki oświatowe i służby zdrowia, organizacje pozarządowe, Kościoły
6	Zmiana postawy mieszkańców wobec przemocy w rodzinie poprzez działania informacyjno-edukacyjne	-Rozpowszechnianie materiałów edukacyjnych (broszurek, ulotek, plakatów itp.) dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie wśród lokalnej społeczności. -Umieszczanie informacji na tablicach	GOPS, Kadra nauczycielska

		ogłoszeń w GOPS, UG, Ośrodku Zdrowia o instytucjach udzielających pomocy i wsparcia ofiarom przemocy, -Poruszanie tematu przemocy na spotkaniach z mieszkańcami/rodzicami podczas wywiadówek szkolnych	
7	Monitorowanie i ewaluacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w gminie Tarnawatka	-Dokonywanie okresowej ewaluacji Programu -Opracowywanie i wdrażanie programów naprawczych, -Inicjowanie nowych rozwiązań w zakresie przeciwdziałania przemocy	Przewodniczący Zespołu, Zespół interdyscyplinarny.

V. Finansowanie Programu

1. Środki własne budżetu Gminy Tarnawatka.
2. Środki pozyskane z innych źródeł zewnętrznych (budżet państwa, programy UE).

VI. Spodziewane efekty realizacji Programu

1. Stworzenie systemu kompleksowej pomocy dla osób dotkniętych przemocą.
2. Zmiana postaw społeczeństwa wobec przemocy w rodzinie. -zwiększenie społecznej wrażliwości i zaangażowania w sprawy przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
3. Zmniejszenie rozmiarów zjawiska przemocy w rodzinie.
4. Pogłębienie wiedzy społeczeństwa o zjawisku przemocy w rodzinie i sposobach radzenia sobie z tym problemem.
5. Wzrost liczby osób profesjonalnie pomagającym ofiarom i sprawcom przemocy.
6. Spadek liczby rodzin, w których interwencje Policji w związku z przemocą podejmowane są wielokrotnie.
7. Stworzenie standardów „najlepszych praktyk” we wsparciu rodzin, w których występuje przemoc.

VII. Monitorowanie Programu.

Monitorowanie Programu odbywać się będzie na podstawie corocznej sprawozdawczości z wykonywania zadań oraz bieżącej analizy realizacji poszczególnych zadań i osiąganych efektów.

VIII. Uwagi końcowe

Niniejszy Program jest programem ramowym, wytyczającym kierunki działania i może podlegać uzupełnieniom i modyfikacjom wynikającym z bieżących doświadczeń jak i zmian organizacyjnych i prawnych.

~~PRZEWODNICZĄCY~~
~~RADY GMINY~~
Janusz Najda